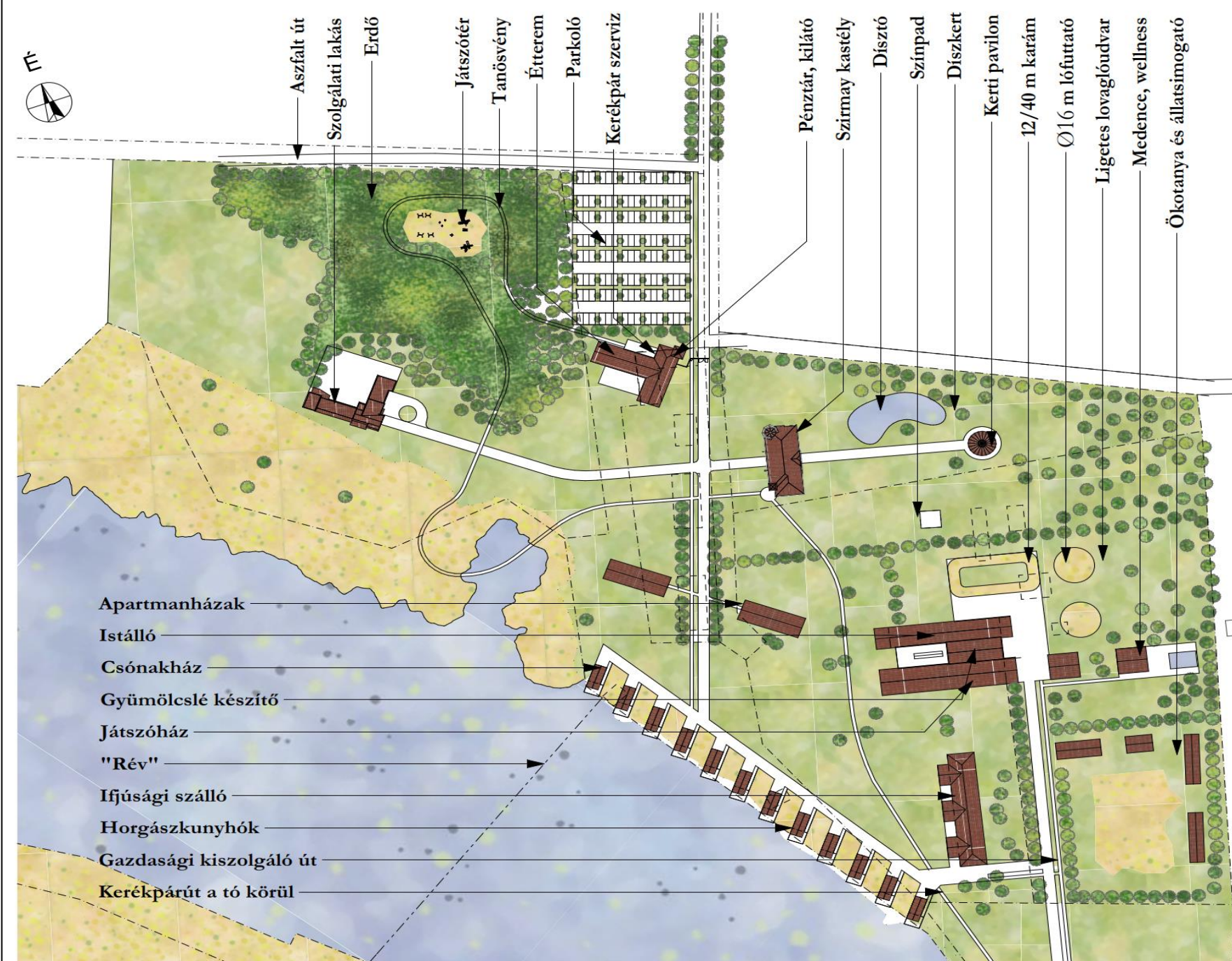

Tarcal, Kengyel-Háti Ökoturisztikai és Horgász Központ

Beruházás környezeti értékelése

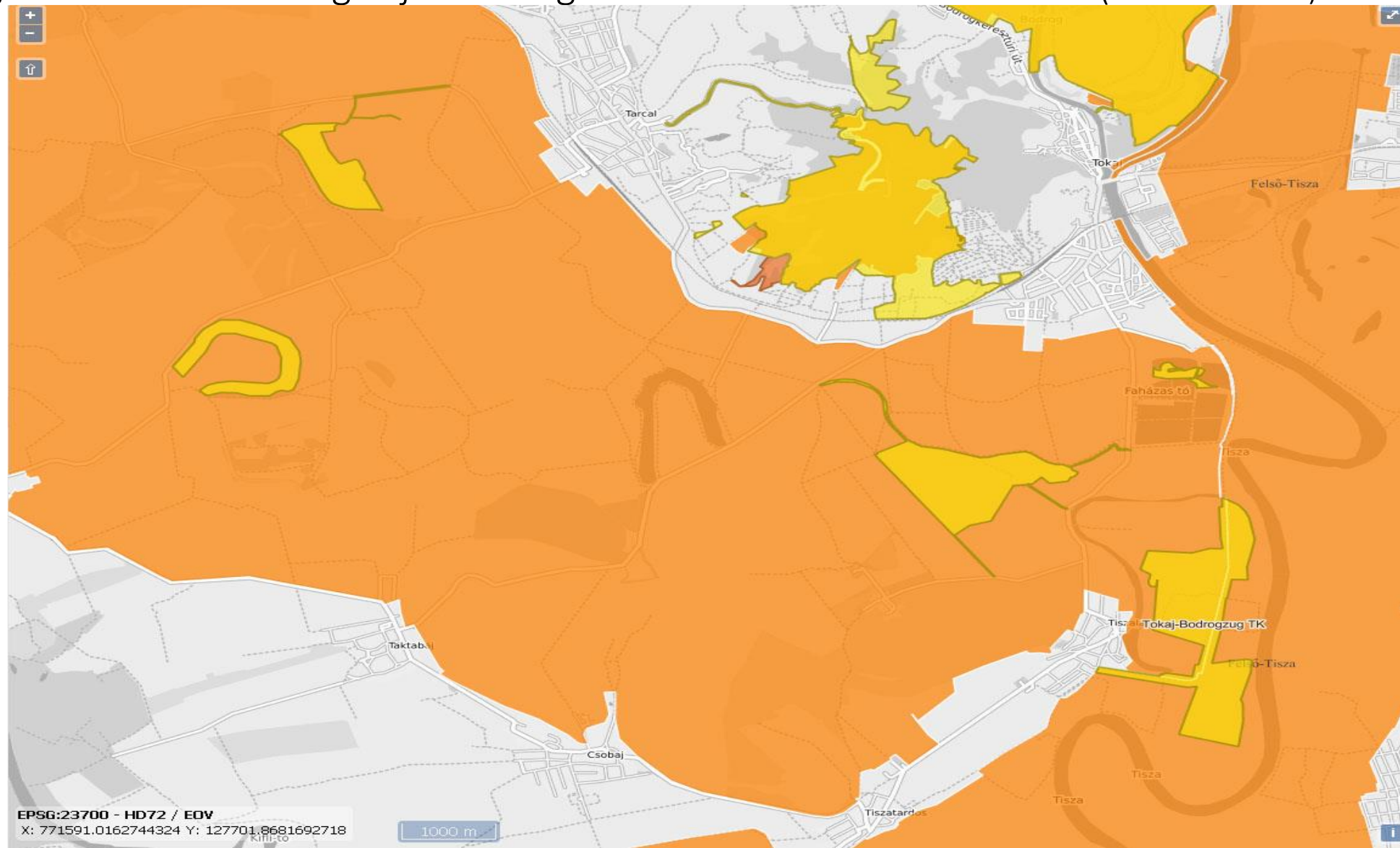

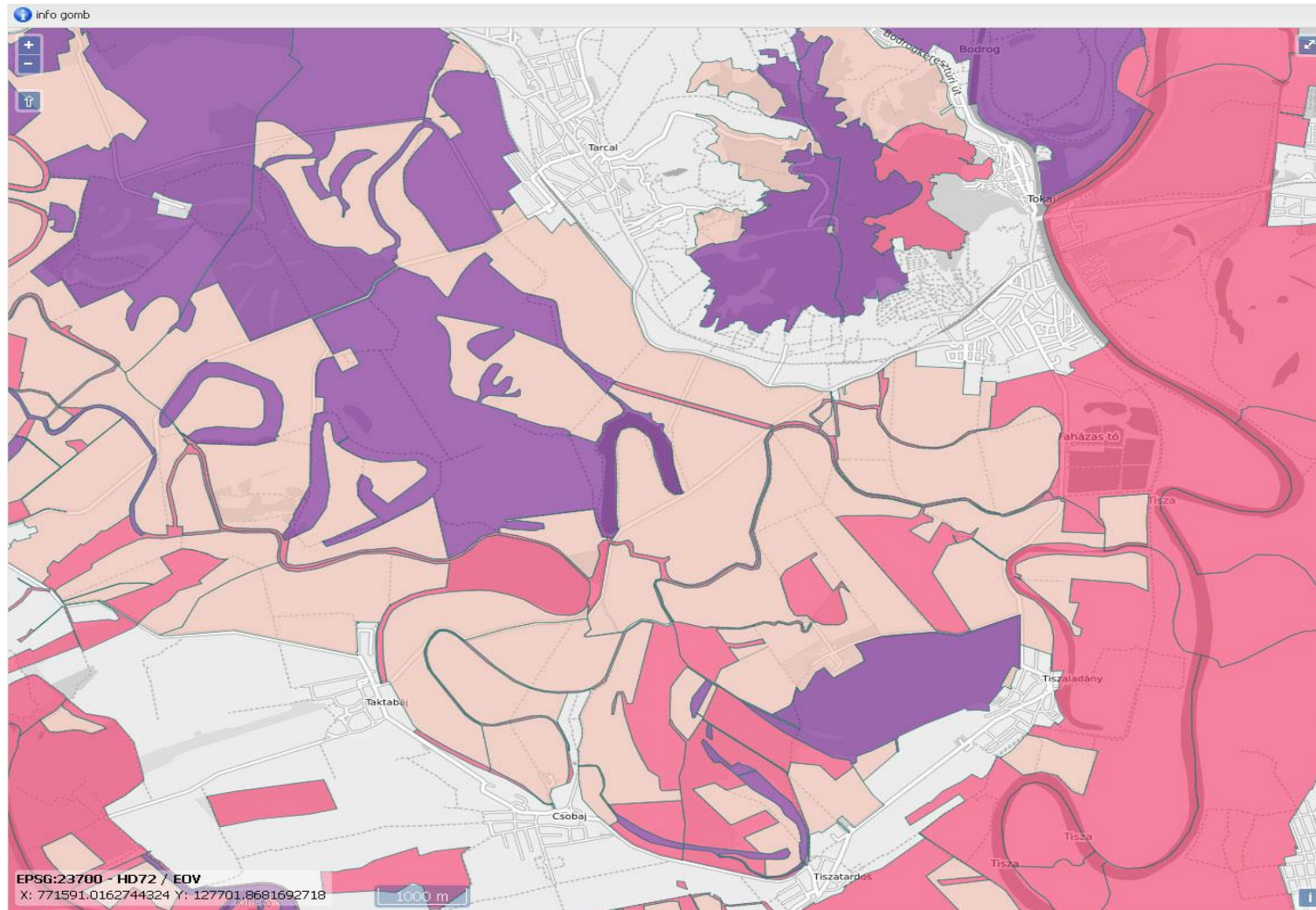

Kengyel-tó környezete (természetvédelmi
szempontú térképek)

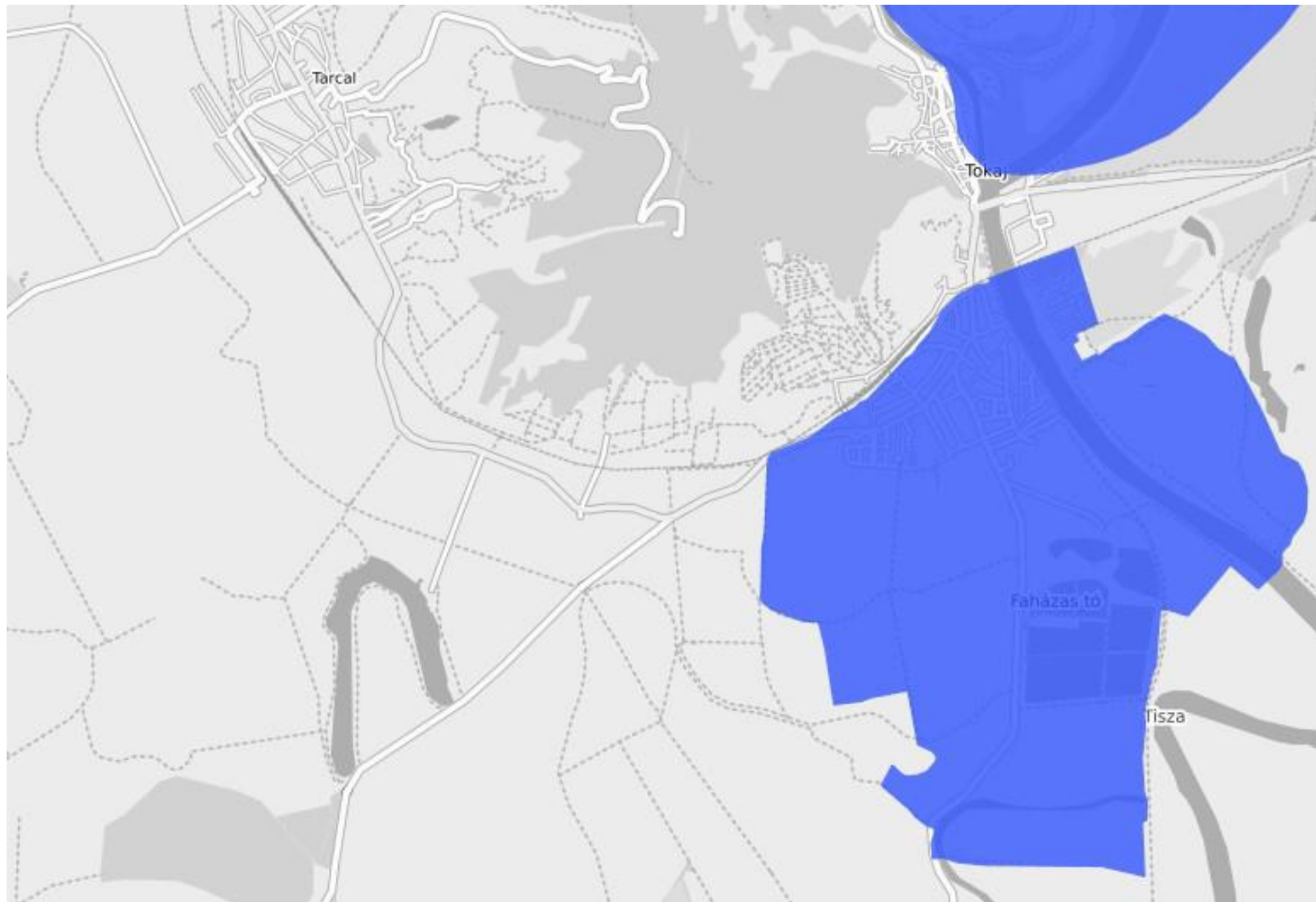
A Kengyel-tó (a képen középen) része narancssárga Natura 2000-es területnek. A képen sárga színű részek országos jelentőségű természetvédelmi területek. (Forrás: OKIR.)

A Kengyel-tó (a képen középen) része a lilás színű magterület övezetnek, halvány rózsaszínek a pufferterületek, sötét rózsaszínek az ökológiai folyosó övezetek (Forrás: OKIR.) A Taktaközi-öntöző-főcsatorna, valamint a Kengyel-tó déli és nyugati nyúlványai ex lege védett lápterületek, melyek így országos jelentőségű természetvédelmi területek.

Felszín alatti vízbázis védőterület

Beruházás következtében várható hatások

Az építkezés hatása az élővilágára

A tervezett beruházás elkerülhetetlen felszínbolygatással jár még azokon a helyeken is, ahol maga az élőhely jellege nem változik meg. A létrehozandó épületek területfoglalása, a kialakítandó utak, pihenők végleges, az építkezéssel járó felvonulóutak, depóniák ideiglenes élőhely-veszteséget jelentenek. Két olyan élőhely van, a közvetlen hatásterületen, mely esetében a területcsökkenés természetvédelmi szempontból negatív hatású. Mindkettő a Kengyel-tó parti régiójában van. Az egyik a létesítendő horgászkunyhóknál a nádas sáv megbontása illetve eltávolítása, a másik a tó északi végénél megvalósítandó tanösvény azon része, mely a vízhez közel, bokortermetű hamvas füzes állományt érint. Mindkettő fontos madárélőhely, ezért ezeknél megszüntető típusú beavatkozást a lehetséges legkisebb kiterjedésűre kell korlátozni. Megfontolandó a tanösvény nyomvonalának a vízparttól való eltávolítása, a „szárazföldibb” jellegű akácos és nyáras állományban való haladás kevésbé értékes élőhelyet érint. Ez néhány méterben való eltolást jelent. Sem a nádasban, sem a füzesben nincs olyan növényállomány, mely elvesztése önmagában jelentős természetvédelmi kárral járna, de ezek madárélőhelyek, és különleges madárvédelmi területről van szó. A növények mellett az építkezés élőhely megsemmisítő hatása kiterjed azon állatfajokra is, melyek talajban vagy faanyagban élnek, de a lassú mozgású, vagy a zavaró hatás esetén mozdulatlanra dermedő alacsonyabbrendű állatok (pl. csigák, ízeltlábúak lárvái, és a kifejlett állatok egy része). Aktív menekülésre a repülni képes rovarok és a gerincesek esetében lehet számítani. Az építkezés erősebb zajhatása elhallatszódhat egy kilométerre is – legalábbis a majorban az ilyen távol levő vasútvonal zaja hallatszik. A zavaró hatás várhatóan a madarakra és az emlősökre hat. A hatás mértéke nagyon eltérő. A tavon és a tó körül élő fajok az ember jelenlétéhez és az ezzel járó zajhatásokhoz (közlekedés, mezőgazdasági gépek) hozzászoktak. A madarak a költési időszakban fokozottan érzékenyek a zavaró hatásokra. Pontos időpontot nem lehet megadni, az függ fajtól és a konkrét év időjárásától. Az azonban bizonyos, hogy az építkezés madarakra gyakorolt negatív hatása csökkenthető, ha a nagy zajhatással járó munkálatokat a tavaszi-nyár eleji költési időszakon kívül, és lehetőleg a vonuló fajok távollétében, őszől tavaszig végzik.

Az üzemeltetés élővilágra gyakorolt hatása

Az üzemelés során várható hatások elsősorban megnövekedő emberi jelenléttel kapcsolatosak. A környezetterhelés leginkább a vízterületen és a partmenti sávban lehet problematikus. Ha a horgászat intenzitása erőteljesen megnövekedik, és a vízminőség romolhat a bevitt tápanyagok bősége miatt. Ekkor a horgászrendben korlátozni kell a felhasználható etetőanyagok mennyiségét, illetve az etetéshez használható eszközök körét.

A védett állatfajok között sok a nádasban és a bokros szegélyekben költő madár. A horgászat önmagában nem, de a hangos rendezvények zavaró hatást gyakorolnak a költési időszakban. Ezért ezeket időben, hangerőben korlátozni kell. A nádasok zavartalanságát a tó ex lege védett részeken fokozottan be kell tartatni. A horgásztó vonzerejét növeli a természetes környezet, a változatos élővilág. Ennek van ára is – a halakon osztozni kell nem csak horgász sporttársakkal, hanem gémekkel, sirályokkal, vidrákkal is.

A beruházási területen sok olyan védett faj él, melyek állománya számára a létesítéskori megnövekedett zavaráson kívül nem lesz érdemi változás. Az elmúlt évtizedekben volt itt állattenyésztő telep, szennyvízkezelő telep, lakott major, és működött halastóként is. Emiatt a jelenlegi (értékes) élővilág már szelektálódott, az emberi jelenlétéhez többé kevésbé alkalmazkodott fajokból áll. Összességében a beruházás célja összhangban tartható a terület természetvédelmi célkitűzéseivel.

A tájhasználatra, tájszerkezetre, tájpotenciálra gyakorolt hatások értékelése

A beruházást a magasabb szintű tervek nem zárják ki. A rendelkezésre álló tervek alapján megállapítható, hogy a beruházás alapvető elemei nem ütköznek az érintett országos, térségi övezetekre vonatkozó előírásokkal. A tervezett beruházás csak részben van összhangban Tarcál hatályos településrendezési eszközeivel. A terv egyes elemeinek megvalósítása érdekében szükségessé válhat a településrendezési eszközök pontosítása, módosítása.

A védelmi tájhasználat, természetvédelmi, tájvédelmi funkciók, tájökölógiai adottságok vonatkozásában elmondható, hogy a beruházás következtében várható tartós emberi jelenlét, zaj, megnövekvő közúti forgalom és fényszennyezés egyaránt a zavarás mértékének növekedését okozza a területen.

A fejlesztés eredményeképpen a jelenleg részben hasznosítatlan terület és épületek új funkciót kapnak. A tájszerkezet a beavatkozás jellegéből adódóan már a kivitelezési fázisban változik, amely az üzemelés során további változást nem jelent.

A fenti szempontokat mérlegelve a beruházás tájhasználatra, tájszerkezetre, tájpotenciálra gyakorolt hatásait az üzemelés / üzemeltetés során összességében **javítónak** tekintjük.

A tájhasználatra, tájszerkezetre, tájpotenciálra gyakorolt hatások értékelése

A tervezett ökoturisztikai- és horgászközpont a tájképet/településképet döntően nem fogja megváltoztatni, de lokálisan módosítja a látványt. A tervezési terület sík területen fekszik, a tájat szabdaló fasoroknak, facsoportoknak, keskeny erdősávoknak köszönhetően azonban elsősorban csak a szomszédos mezőgazdasági területekről látható. A tervezett épületek közül legmagasabb a kúria 7 m-es magasságával, a többi épület magassága 3,5-4,6 m közötti. A frekvenciált nézőpontok esetében a 38. út egyes szakaszairól van rálátás a területre – az út tervezési területtől északkeletre fekvő részén. A látványkapcsolatot azonban ez esetben is szakaszosan korlátozzák az út mentén található fák és cserjék. A területre bevezető bekötőút mentén is csak a mezőgazdasági üzemet elhagyva, a Taktaközi öntöző főcsatorna környékéről válnak jól láthatóvá az épületek. Nyugati irányból az üzemtervezett erdőterületek takarják a látványt.

A rendelkezésre álló tervek alapján pedig a bekötő út mentén fasor telepítése tervezett, valamint a terv az ingatlan határokon is fás állományt jelöl, mely a jelenleg meglévő látványkapcsolatokat idővel tovább csökkenti majd.

A területtől északra található a Tokaji Kopasz-hegy, amelyre turistautak vezetnek fel többek közt Tarcabelterületéről. A tervezett beruházásnak ezekről a területekről várhatóan nem lesz jelentős tájképi hatása, mivel a tó és mellette fekvő tervezett ökoturisztikai- és horgászközpont épületei csak nagy távolságban jelennek meg a tájképben, illetve a területen már meglévő épületállomány található, amely részben felújításra és megtartásra is kerül.

A beruházás tájképi értéket nem veszélyeztet, a Szirmay-kastély és meglévő leromlott állapotú épületek felújításával a terület tájképi megjelenése javulni fog.

Az épületek mellett egyéb építmények (tanösvény, játszótér, lófuttató, karám, medence, horgász helyek) is kialakításra kerülnek, illetve egyes részekben intenzíven fenntartott zöldfelületek (díszkert, dísztó a Szirmay-kastély mellett, wellness-kert) lesznek.

Felszíni vizekre gyakorolt hatások az üzemeltetés során

Az ökoturisztikai és horgászcentrum minden épületének kommunális szennyvízelvezetése a Tarcál-Tokaj D250 KPE közüzemi szennyvíz-nyomóvezetékhez csatlakozva tervezett. Kommunális eredetű szennyvíz a környező élővizekbe, földtani közegbe, felszín alatti vízbe így nem kerülhet.

Gondos üzemeltetés mellett a beruházás felszíni vizekre gyakorolt hatása elviselhető mértékű.

Felszín alatti vizekre gyakorolt hatások az üzemeltetés során

A felszín alatti vizeket közvetlen nem érint az üzemeltetés ezért hatása gondos üzemeltetés mellett semleges a felszín alatti vizekre.

Üzemeltetés hatásai a levegőminőségre

Az épületek fűtése a telepített napelem rendszerekről illetve a közüzemi elektromos hálózatról hőszivattyúval tervezett. Kiegészítő, illetve látvány fűtésként fatüzelés tevézett a két csarnok, illetve a tanya és a szolgálati lakás esetén.

A tervezett hőszivattyús rendszer szennyezőanyag kibocsátása a telepítés helyén zérus.

A fatüzelés időszakos, csak meghatározott meteorológiai körülmények között van hatással a terület levegőminőségére.

Az immissziós koncentráció változások nem érik el egyik esetben sem a rendeletben előírt hatásterület meghatározás kritériumait, azaz az üzemeltetésnek nincs jellemző levegős határterülete.

Üzemi zajforrás

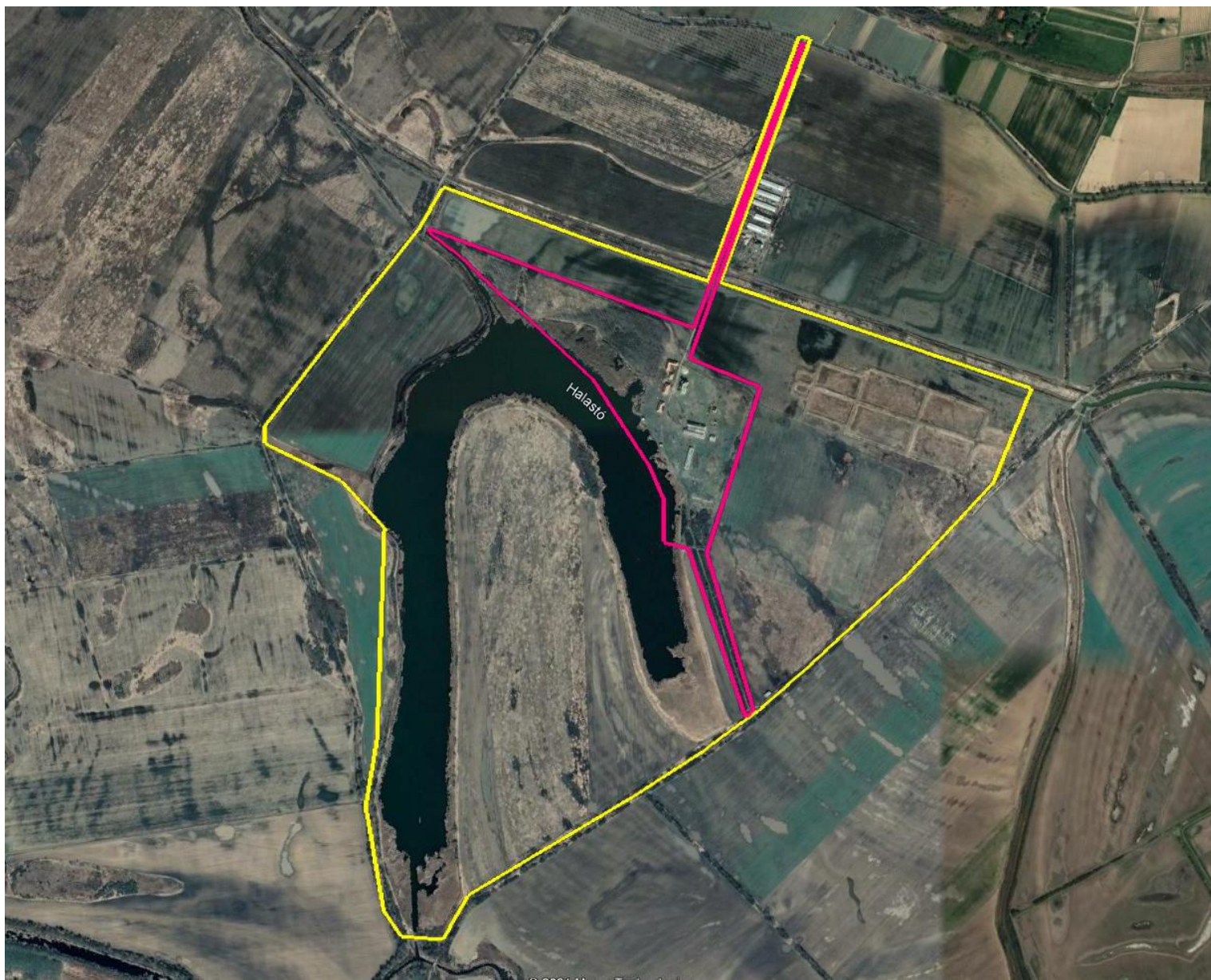
A tervezett létesítmény működése során számottevő üzemi zajforrás működésével nem kell számolni.

Az elvégzett hatásvizsgálat eredményeként kijelenthető, hogy a tervezett ökoturisztikai és horgászcentrum kivitelezésének és üzemeltetésének hatásai a földtani közeg, felszínalatti vizek, felszíni vizek, az élővilágra valamint a levegő tekintetében jórészt elviselhetőek, telepítés terhelő hatásai csak ideiglenesek és elviselhető szinten tarthatóak.
A beruházás a vonatkozó műszaki és környezetvédelmi előírások betartása mellett megvalósítható.

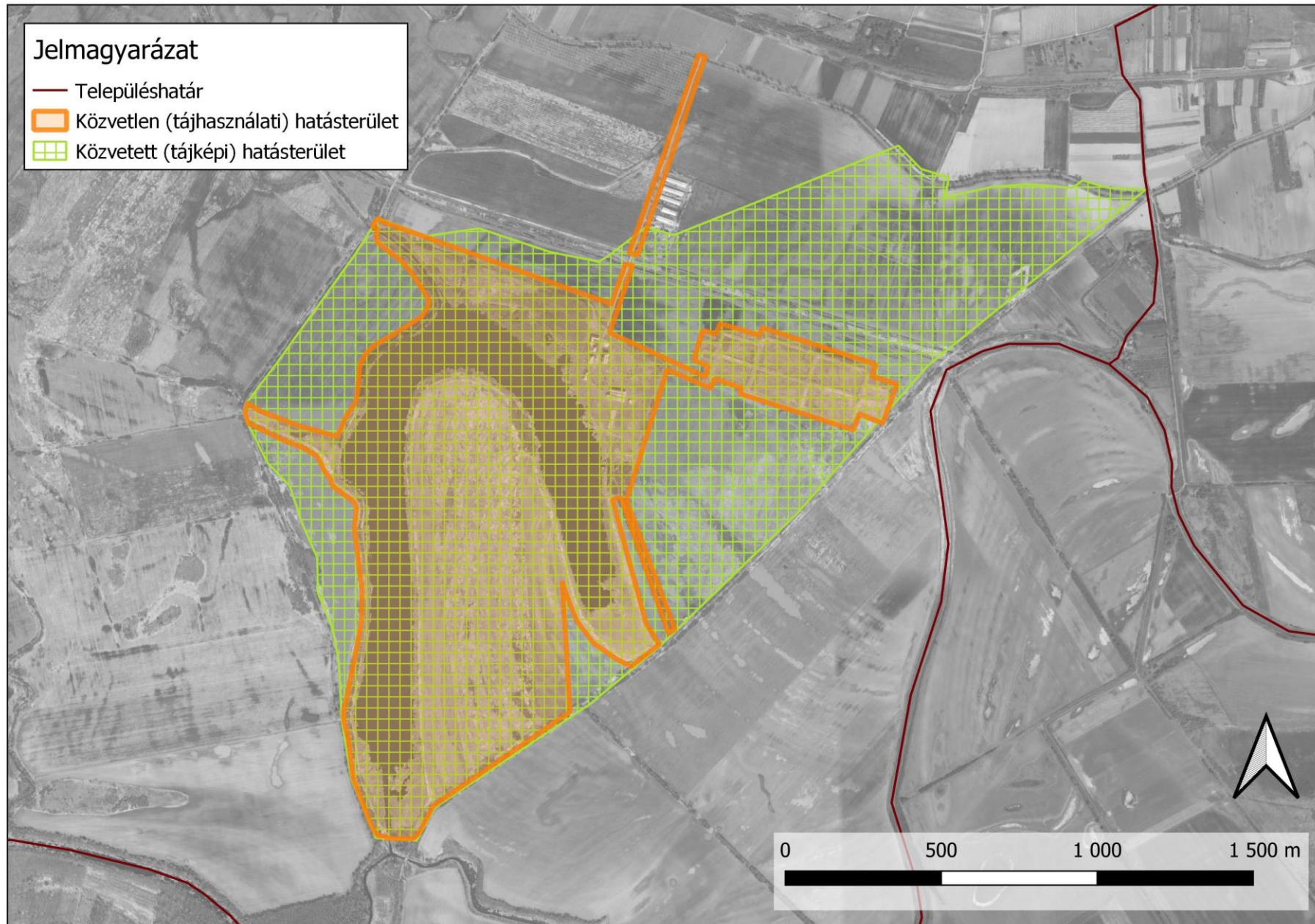
A környezeti hatások összesített becslése, értékelése

Vizsgált szakterületek		Várható hatás
Földtani közeg	Telepítés	Terhelő
	Üzemeltetés	Elviselhető
Felszín alatti víz	Telepítés	Semleges
	Üzemeltetés	Semleges
Felszíni víz	Telepítés	Elviselhető
	Üzemeltetés	Elviselhető
Levegő	Telepítés	Elviselhető
	Üzemeltetés	Semleges
Zaj és rezgés	Telepítés	Elviselhető
	Üzemeltetés	semleges
Élővilág	Telepítés	Terhelő
	Üzemeltetés	Elviselhető
Tájhasználat, tájszerkezet	Telepítés	Semleges
	Üzemeltetés	Javító
Tájkép	Telepítés	Elviselhető
	Üzemeltetés	Javító

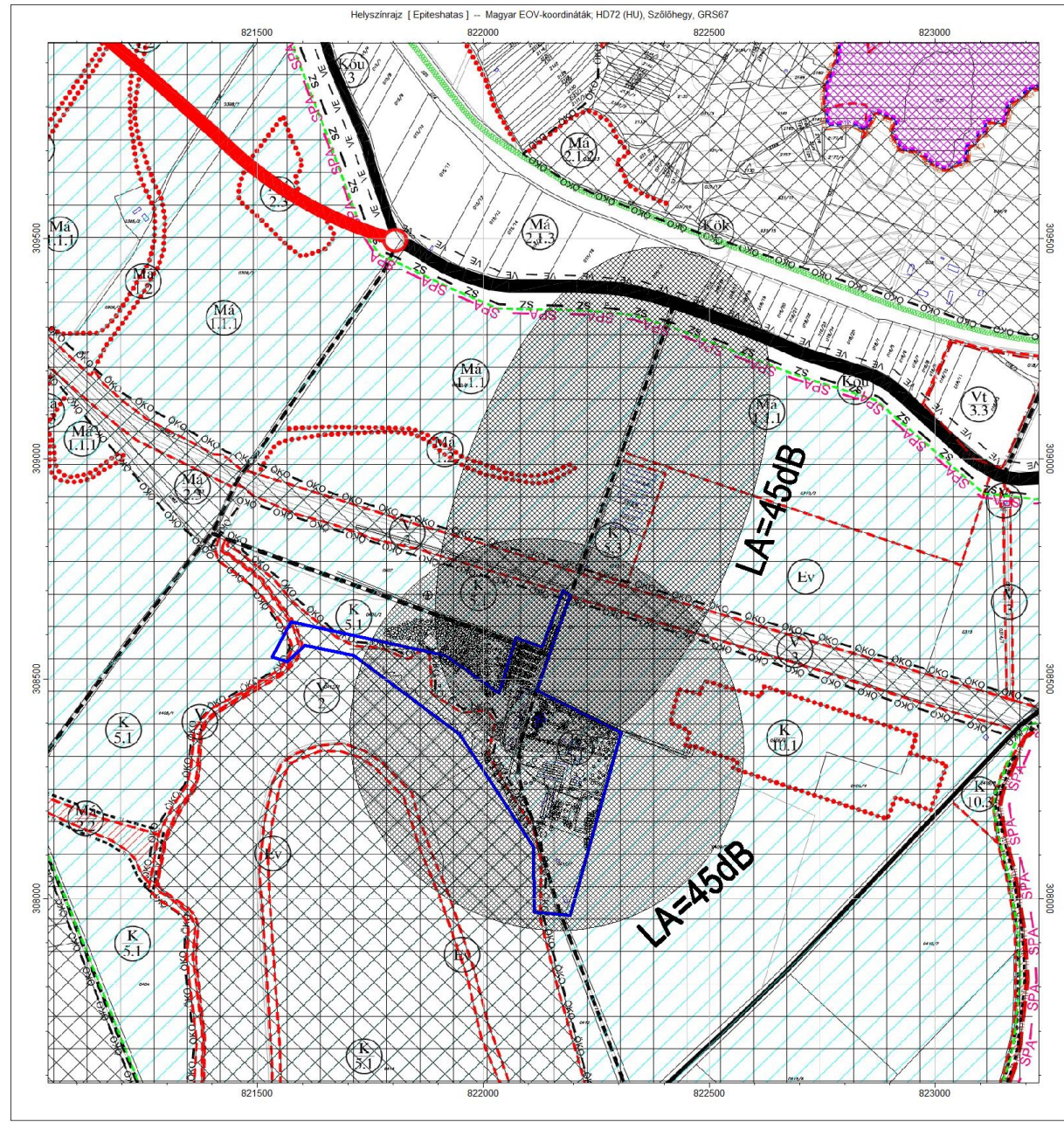
A biológiai hatásterület Lila körvonallal a közvetlen, sárga határvonallal a közvetett hatásterület határa jelölve

A tájvédelmi hatásterület magában foglalja a tájképi hatásterületet és a tájhasználati hatásterületet.

A tervezett fejlesztés létesítésének zajvédelmi hatásterülete
(az $L_A = 45$ dB zajszintgörbékkel határolt terület)

A beruházás kivitelezéséhez kapcsolódó levegőminőség-védelmi hatásterület

